Παρουσίαση

Media: ΑΥΓΗ | Page: 20 | Published at: 12-12-2023
Author: | Surface: 1262.41 cm² | Circulation: 630
Subjects:

Βιβλίο για παιδιά

Παρουσίαση

Κλειδιά για τον Παράδεισο made in Taiwan

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του βιβλίου είναι ότι κάθε ιστορία βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα, που είτε αφορούν συγκεκριμένη περίπτωση είτε το σύνολο των παιδιών της χώρας στην οποία διαδραματίζεται η ιστορία. Κάθε ιστορία είναι ένα κινηματογραφικό στιγμιότυπο, μια εικόνα από την καθημερινότητα ενός παιδιού

Της
ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΖΑΜΑΡΙΑ

Η 10η Δεκεμβρίου είναι η Ημέρα Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τα οποία είναι οικουμενικά, αδιαίρετα, αναφαίρετα, αλληλεξαρτώμενα και αλληλένδετα. Η μη πρόσβαση στην εκπαίδευση, η παιδική εργασία και οι διάφορες μορφές εκμετάλλευσης, οι μη φιλικές για τα παιδιά πόλεις, η ενδοοικογενειακή βία, ο σχολικός εκφοβισμός, ο νεοφασισμός, η παιδική παχυσαρκία, το έλλειμμα στην ποιότητα ζωής, επιζήμιες πρακτικές, όπως ο παιδικός και αναγκαστικός γάμος, η στρατολόγηση και η χρήση παιδιών-στρατιωτών ως εμπροσθοφυλακή για να πατούν και να ακρωτηριάζουν τις νάρκες, είναι μερικά από τα φαινόμενα που καταδεικνύουν ότι, μολονότι ο ΟΗΕ στη Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Παιδιών αναγνωρίζει την ευαλωτότητα της παιδικής ηλικίας και την ανάγκη φροντίδας και προστασίας τους, η κατοχύρωση των δικαιωμάτων των παιδιών παραμένει ζητούμενο τόσο στις αναπτυσσόμενες όσο και στις αναπτυγμένες χώρες.

Σύμφωνα με τον Ερνέστο Σάμπατο, «η τέχνη είναι ανώτερη της πραγματικότητας». Στη λογοτεχνία-ντοκουμέντο, που συνιστά μια ιδιαίτερη κατηγορία, η επινοημένη μυθοπλασία αφήνει χώρο στην πραγματικότητα, τις πτυχές της οποίας ο συγγραφέας αναδεικνύει. Σ' αυτή την κατηγορία ανήκει το «Κοσμοδρόμιο» της Ελένης Κατσαμά. Το βιβλίο έχει τιμηθεί με το Κρατικό Βραβείο του υπουργείου Πολιτισμού καθώς και του περιοδικού Διαβάζω και έχει αναγραφεί στη λίστα White Raven.

Κοσμοδρόμιο λέγεται το διαστημικό κέντρο της Ρωσίας απ' όπου εκτοξεύονται διαστημόπλοια προς εξερεύνηση νέων κόσμων. Το βιβλίο αποτελείται από 23 ιστορίες και εξερευνά τον μικρόκοσμο παιδιών και εφήβων από διαφορετικά σημεία του πλανήτη. Στις πρώτες σελίδες ένας χάρτης του κόσμου γίνεται η πυξίδα για να ταξιδέψουμε και να γνωρίσουμε την άλλη όψη του (δικού μας) κόσμου. Δίνει φωνή σε παιδιά που βιώνουν ακόμα πιο σκληρά τις ανισότητες ενός άνισου κόσμου. Παιδιά που επιβιώνουν σε έναν κόσμο που διαρρηγνύει βίαια την παιδικότητα, που δεν τους επιτρέπει να παραμείνουν παιδιά.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του βιβλίου είναι ότι κάθε ιστορία βασίζεται σε πραγματικά γεγονότα (για τα οποία παρατίθεται η πηγή), που είτε αφορούν συγκεκριμένη περίπτωση είτε το σύνολο των παιδιών της χώρας στην οποία διαδραματίζεται η ιστορία. Ακολουθώντας μικρή φόρμα (κάθε ιστορία είναι από δύο ως δέκα σελίδες) και ρεαλιστική γραφή, ο ρυθμός είναι καταιγιστικός. Κάθε ιστορία είναι ένα κινηματογραφικό στιγμιότυπο, μια εικόνα από την καθημερινότητα ενός παιδιού. Η Ελ. Κατσαμά επιλέγει ως αφηγηματική φωνή τη φωνή των παιδιών. Κάποτε το παιδί έχει όνομα, όπως ο Νικολάι, ο Λευκός Λύκος από τη Ρωσία, η Ρίγιο και ο Μασούτζι από την Κίνα, που πεθαίνουν από τα τοξικά απόβλητα της χωματερής των υπολογιστών, ή ο Ισάζα από την Κολομβία. Κάποτε μαθαίνουμε τα παρατσούκλια τους, όπως το Χρυσόψαρο, το ορφανό των υπονόμων της Ρουμανίας, το Δειλό Παιδί από τις ΗΠΑ ή ο Σκέλετον Μαν από την Ελλάδα. Κάποτε είναι απλώς ένα ανώνυμο παιδί που κάνει το ταξίδι του αλατιού στη Σαχάρα, που ζει έναν εμφύλιο στη Σιέρα Λεόνε ή στον Νίγηρα, που καθαρίζει ναρκοπέδια φορώντας στο στήθος ένα πλαστικό «κλειδί για τον παράδεισο». Σε κάθε περίπτωση, όμως, η επιλογή αυτή «αναγκάζει» τον αναγνώστη να δει τον κόσμο με τον τρόπο που τον βλέπουν τα παιδιά. Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι κάθε ιστορία είναι οδυνηρή, τα κείμενα ισορροπούν υποδειγματικά μεταξύ της παιδικής αθωότητας - ψήγματα της οποίας παραμένουν αλώβητα- και της σκληρής, στα όρια της εγκληματικής κάποιες φορές συμπεριφοράς που αναγκάζονται να υιοθετήσουν.

Χωρίς να γίνεται μελό, χωρίς διδακτισμό ή καταγγελτικό τόνο, η συγγραφέας γράφει ένα πολιτικό κατ' ουσία βιβλίο, καθώς, μέσα από την αναφορά στο πραγματικό γεγονός, αφήνει τον αναγνώστη να κατανοήσει πώς η γκετοποίηση των μεταναστών, η εκπαίδευση στα όπλα, η αστεγία, οι βομβαρδισμοί αμάχων ή οι μαζικές απελάσεις όσων αναζήτησαν μια καλύτερη μοίρα παράγουν βία. Και πώς τα παιδιά είναι τα αθώα θύματα της πολιτικής των ισχυρών και των συνεπειών που δημιουργεί η επιθυμία για κέρδος με κόστος την ανθρώπινη ζωή.

«Από το βάθος του ορίζοντα φαίνεται το ξημέρωμα. Ο Τάλεμ βλέπει όλα τα χρώματα της αυγής, όχι μιας οποιασδήποτε αυγής. Γιατί στο ανατολικότερο ακρωτήρι της Γης, στο Ιστ Κέιπ του Γκίζμπορν, μπορεί να δει κανείς την πρώτη ανατολή του κόσμου. Ύστερα ξημερώνει στην Ασία, μετά στην Αφρική και στην Ευρώπη» - ξημερώνει άραγε;...

Ένα βιβλίο για όλα εκείνα τα αόρατα παιδιά, που δεν έχουν επιλογές, που τα μάτια τους δεν κλείνουν εύκολα τα βράδια. Για όλα εκείνα τα παιδιά που, παρά τα πλαστικά «κλειδιά του παραδείσου» που κρέμονται στον λαιμό τους, η ζωή τους είναι μια κόλαση.

INFO

«Κοσμοδρόμιο»
Συγγραφέας: Ελένη Κατσαμά
Εικονογράφηση εξωφύλλου: Μυρτώ Δεληβοριά
Εκδόσεις Πατάκη
Ηλικία: από 13 ετών
Τιμή: 6,93 ευρώ